



# Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS)

Kuntapäätäjän infopaketti



# Mitä – kenelle – miksi

## Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS) – kuntapäätäjän infopaketti

### Mitä

- Infopaketti, jossa avataan kunta-alan energiatehokkuussopimustoiminnan kokonaisuus

### Kenelle

- Kuntapäätäjille ja kunnan virkamiehille
- Energiatehokkuussopimukseen liittyneille kunnille
- Energiatehokkuussopimukseen liittyville kunnille

### Miksi

- Infopaketti kuntapäätäjille vauhdittamaan kunnan toimintaa sopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa
- Sopimustoiminnan ymmärryksen ja tietoisuuden kasvattaminen



# Kuntapäättäjän infopaketti sisältää

## Yleisesite



**Kunta-alan energiatehokkuussopimus tuo kunnalle konkreettista hyötyä**

Kunta-alalle on tarjolla jos jonkinlaista verkostoa, työkalua ja mallia, mutta jos kunnan resurssit ovat niukat, niin energiatehokkuussopimustoiminta on juuri se peruskallio, jonka päälle kunnattaa rakentaa. Parhaimmillaan on hyödyssä vauhdissa kunta-alan energiatehokkuussopimus kaudelle 2017–2025.

Vaivastietoa liittymisestä ja sopimuksen sisältöön liittyvistä kysymyksistä kunta voi olla yhteydessä liian hyötyjä.

- Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää ilmastonmuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä.
- Turhan energiankulutuksen karsiminen kunnassa lisää kannattavuutta ja tulosta.
- Vastuullinen kunta rakentaa ja vahvistaa samalla omaa myöntämistä julkisuuskuvansa ja näytettyä kiinnostavana paikana kodilla tai yrityksellä.

Väpeäthotet sopimukset ovat joustava ja mielekäs vaihtoehto uudelle kansalliselle lämmitysmallille tai muille pekkähoilla.

**Valitso tukee energiatehokkuustoiminta**

Energiatehokkuustoiminta on mahdollista hyödyntää valtion energiatukea. Energiatehokkuussopimuksen hyödyt

Ennen assäästö 000 €

00 000 tonnia

olla euroilla toiminnasta.

Kunalle mahdollisuus haluta energiatuella tuenonmaksaa (20 %) ja uuteen (30 %) takirikkään.

Kunnalle sopimustoimintaan liittymisen on tehokas tapa osallistua ilmastonmuutoksen ja säästämisen säästöjä. Sopimustoiminnalla tuhoetaan liittymisen omaa energiankäyttöä ja samalla säästetään sähköä, lämpöä, polttoainetta, kustannuksia ja hiilidioksidipäästöjä.

Toiminta on tuottanut hyvää tulokasta ja vakuuttavuutta, jota jätetään näyttämään totaan johdonmukaisaan seurantaan ja raportointiin aneista. Kunnan omien kerätyneiden hyötyjen lisäksi koko yhteiskunta saa etua energiatehokkuussopimujärjestelmästä, sillä se on keskeinen osa Suomen energiapoliittikkaa ja kalno vastata kansainvälisiin ilmastotavoitteisiin ja päästötäränyksioitelmisiin. Kunta-alan sopimujärjestelmässä saavutetut säästöt hyödyntädi koko Suomessa sen raportoidessa EU:lle kansallisen energiatuella ilmastonmuutoksen edistymisestä.

**LIITY MUKAAN**  
→ [www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/liity-sopimukseen](http://www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/liity-sopimukseen)

**KYSY LISÄÄ**  
→ [liity@energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](mailto:liity@energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)

[www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](http://www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)  
[www.sopimustulokset.fi](http://www.sopimustulokset.fi)

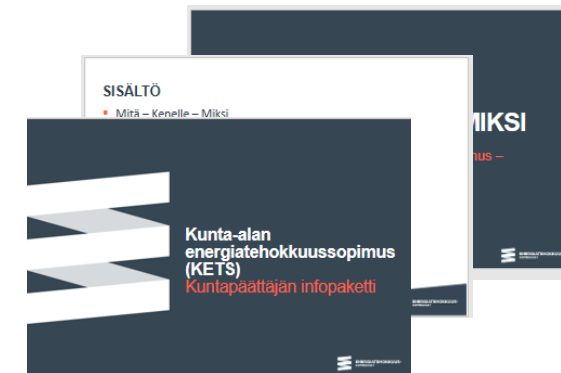
## Tiivis kalvosarja



## Liittyvälle kunnalle kalvosarja



## Liittyneelle kunnalle syvälinen kalvosarja





# Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS)

Sopimukseen liittyvän kunnan  
kuntapäätäjälle



# Sisältö

## Sopimukseen liittyvän kunnan kuntapäätäjälle

- Kunta-alan energiatehokkuussopimus – kootut faktat
- Mukana olevat kunnat
- Mitä kunta hyötyy? / Mihin kunta sitoutuu?
- Vaikuttavuus
- Liittyvälle kunnalle askelmerkit mukaan sopimukseen
- Käytännön toteutus kunnassa
- Taustat
- Lisätietoa

# Kunta-alan energiatehokkuussopimus tuo kunnalle konkreettista hyötyä

*”Meillä on energiatehokkuussopimuksesta hyvät kokemukset. Olemme mukana isommassa viitekehyksessä, joka antaa puitteet omiin energiansäästötoimiin. Lisäksi sopimuksen edellyttämä säännöllinen raportointi pitää energiatehokkuusasiat hyvin mielessä.”*

- lin kunnanjohtaja **Ari Alatossava**

*”Kunnat ja kuntayhtymät itse ovat merkittäviä energiakäyttäjiä ja voivat vaikuttaa oman toimintansa energiatehokkuuteen. Kunnat voivat toimia yhteiskuntavastuun etulinjassa omassa paikallisyhteisössä ja vaikuttaa paikallisten toimijoiden tietoisuuteen ja aktiivisuuteen energiatehokkuuden rintamalla. Energiatehokkuussopimukset ovat hyvä, konkreettinen työväline ja kirittäjä kuntien toiminnassa.”*

- varatoimitusjohtaja **Timo Reina**, Suomen kuntaliitto

# Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS)

## – faktoja

- Vapaaehtoinen järjestelmä, joka tarjoaa viitekehyksen kunnan tehokkaan ja vaikuttavan energiatehokkuustyön toteuttamiseen.
- Tavoitteena liittää energiatehokkuus sekä pyrkimys uusiutuvan energian osuuden lisäämiseen osaksi kunnan toimintaa ja sen käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä.
- Liittyjä asettaa vuodelle 2025 energiansäästötavoitteen, joka vastaa 7,5 % sen energiankäytöstä.
- Nykyinen sopimuskausi on vuosille 2017-2025 – **mukaan voi vielä liittyä!**
  - KETSiin voivat liittyä kaikki kunnat ja kuntayhtymät.
  - Jos kunta liittyy Hinku-verkostoon sen veloitteena on liittyä myös KETSiin.
- Valtio tarjoaa tukea energiakatselmuksiin ja energiatehokkuusinvestointeihin.
  - Korotettu energiatuki energiakatselmuksiin
  - Mahdollisuus investointitukeen myös tavanomaisen tekniikan energiatehokkuustoimenpiteille
- Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen ovat allekirjoittaneet työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), Kuntaliitto ja Energiavirasto.
  - Kunta liittyy sopimukseen allekirjoittamalla liittymissopimuksen Energiaviraston kanssa.
  - Motiva vastaa sopimuksen käytännön toimeenpanosta, alueelliset energianeuvot tukevat toimintaa.

Lisätietoa:

[energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](http://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)

[businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/energiatuki](http://businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/energiatuki)



# Mukana olevat kunnat

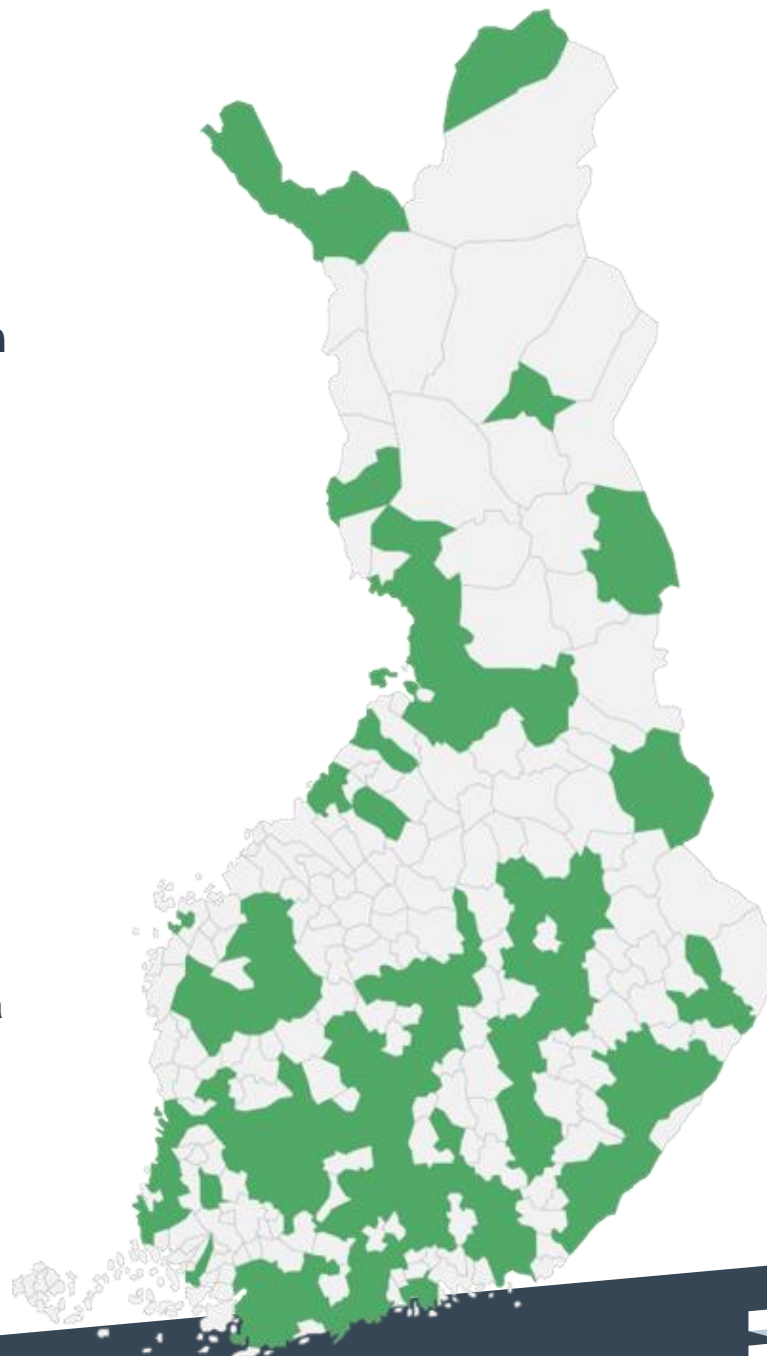
## ● Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS) liittyneet 2017-2025 (106 kuntaa)

Päivitetty 9.2.2021

Mukana myös 11 kuntayhtymää:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY
- HUS-kuntayhtymä
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
- Kemi-Tomionlaakson koulutuskuntayhtymä
- Koulutuskeskus Salpaus –kuntayhtymä
- Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Lounais-Hämeen Koulutuskuntayhtymä
- Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Kurkkaa [energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)  
ajankohtainen liittymistilanne!





# MITEN KUNTA HYÖTYY? / MIHIN KUNTA SITOUTUU?

KUNTA-ALAN ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUS 2017–2025

## NÄIN HYÖDYT:

Käytät energiaa fiksusti – säästät euroja ja luonnonvaroja.

Pienennät energiakulujasi, mikä lisää kannattavuutta ja tuloa. Voit hakea valtion tukea energiatehokkuustoimiin.

Toimit vastuullisesti ja osoitat sen. Investoinnit energiatehokkuuteen edistävät myös vihreää kasvua.

Pienennät toimintasi ilmastokuormaa.

Energiatehokkuuden jatkuvasta parantamisesta tulee hyödyllinen toimintatapa.

Rakennat ja vahvistat myönteistä julkisuuskuvaa.

Valitset vapaaehtoisuuden uuden kansallisen lainsäädännön tai muiden uusien pakkokeinojen sijaan.



## TÄHÄN SITOUDUT:

Sitoudut tehostamaan energiankäyttöäsi asettamasi ohjeellisen tavoitteen mukaisesti.

Selvität, miten voit tehostaa energiankäyttöä. Laadit tai päivität toimintasuunnitelman ja toteutat valitsemiasi kustannustehokkaita energiankäytön tehostamistoimia.

Otat huomioon energiatehokkuuden suunnittelussa ja hankinnoissa. Koulutat henkilöstöä ja viestit toimistasi.

Raportoit vuosittain energiankäytön tehostamistoimista.

Pyrit uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseen.

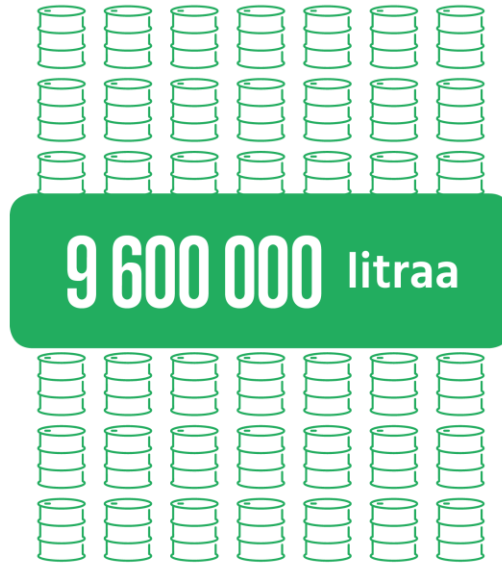


ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET

# Vuotuinen CO<sub>2</sub>-vähenemä 25 kilotonnia



Päästövähennemä vastaa henkilöautolla ajamista maapallon ympäri noin 4 000 kertaa.



Päästövähennemä vastaa noin 9 600 kuution tai 9,6 miljoonan kevytpolttoöljylitran polttamista.

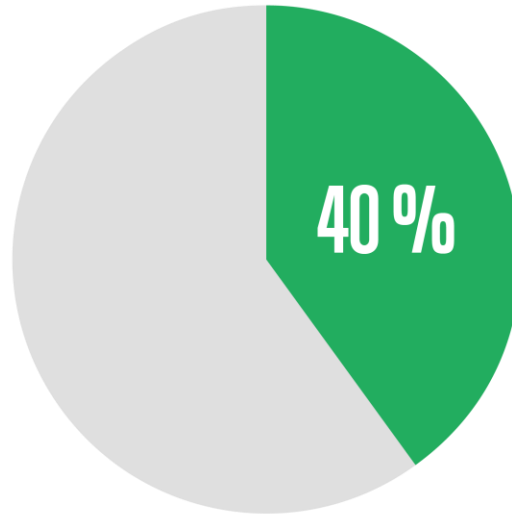


Energiansäästö yhteensä 149 GWh/a, mikä vastaa noin 7 500 sähkölämmitteisen omakotitalon vuosittaista sähkönkulutusta (20 MWh/v).

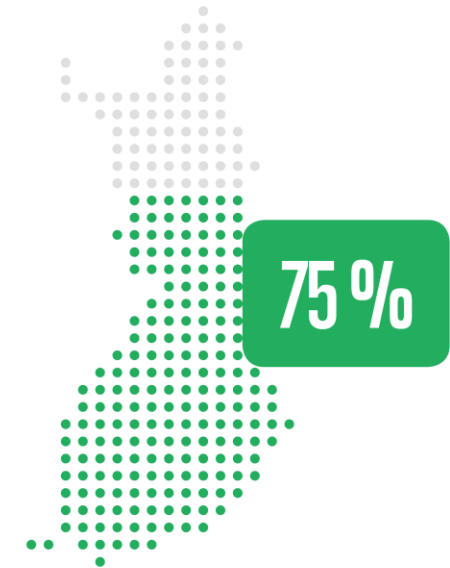
# Kustannussäästö vuosina 2017–2019 oli 9,7 milj. euroa



Säästö tarkoittaa keskimäärin yli 26 000 euroa vuoden jokaisena päivänä.



40 % liittyneiden kuntien ja kuntayhtymien yhteensä asettamista energiansäästötavoitteista vuodelle 2025 on saavutettu vuoden 2019 lopussa voimassaolevalla säästöllä.



Kattavuus väkiluvusta: nyt (joulukuu 2020) 75 % Suomen väestöstä.

# Liittyvälle kunnalle askelmerkit mukaan sopimukseen

Energiatehokkuussopimus 2017–2025

<https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/liity-sopimukseen/>



ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET

# Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen liittyminen



1) Liittyjän energiatehokkuus-sopimuksen **ja liittymistietojen TÄYTTÖ** ja kahden allekirjoitetun sopimuksen **TOIMITUS** Energiavirastoon

2) Liittyjän energiatehokkuus-sopimuksen ja liittymistietojen **TARKASTUS** Motivassa Energiaviraston toimesta ja tarvittaessa lisätietopyyntö

3) Energiavirasto allekirjoittaa liittyjän energiatehokkuussopimuksen ja toimittaa toisen allekirjoitetun kappaleen Liittyjälle



4) Motiva lisää Liittyjän liittymisrekisteriin



5) Kunta/kaupunki/ kuntayhtymä **LIITETÄÄN** kunta-alan energiatehokkuussopimukseen

- Kunta-alalla sopimuskaudella 2017–2025 yksi sopimus kunnan, kaupungin tai kuntayhtymän koosta riippumatta
- Kunta-alan toimijat liittävät asuinrakennuskantansa ensisijaisesti Kiinteistöalan vuokra-asuntoyhteisöjen toimenpideohjelmaan (VAETS)

# Askelmerkit kunnan tehokkaampaan energian käyttöön, kustannussäästöihin ja pienempiin päästöihin

## 1. Sitoudu ja aseta tavoitteet

- Tee sopimus [www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](http://www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)
- Tavoittele 7,5 % energiatehokkuuden parannusta vuoteen 2025 loppuun mennessä.
- Kokonaisenergiankulutus saa kasvaa, kunhan tehokkuus paranee.

## 2. Tee toimintasuunnitelma ja vastuuta

- Suunnitelma jäsentää toimintaa.
- Nimeä vastuhenkilö- ja -taho sopimukselle.

## 3. Selvitä kulutuksen nykytila ja kannattavat tehostamiskohteet

- Nykytilanne muodostaa perustan.
- Valtion tukema katselmus auttaa säästökohteiden valinnassa ja rahoituksen suunnittelussa.

## 4. Toteuta

- Tee käyttötekniset muutokset heti.
- Investointien rahoitusvaihtoehdot; muista myös ESCO-rahoitus ja uudet palvelumallit.
- Hyödynnä valtion investointituet myös tavanomaiselle teknologialle.
- Muista kone- ja laitehankintojen energiatehokkuus.

## 5. Seuraa, arvioi ja kerro tuloksista

- Raportoi toimenpiteistä ja tuloksista laajasti kunnassasi.
- Työntekijöille, luottamushenkilöille ja mahdollisuuksien mukaan myös kuntalaisille.

Lisätiedot: [kysy@energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](mailto:kysy@energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)

# Käytännön toteutus kunnassa

Kunta-alan energiatehokkuussopimus



ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET

# Sopimukseen sitoutuminen

Tavoitteena on liittää energiatehokkuus, energiansäästö ja pyrkimys uusiutuvan energian osuuden lisäämiseen osaksi Liittyjän toimintaa ja käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä.

Tarkemmat tiedot liittyjän toimenpiteistä ja velvoitteista löytyy Kunta-  
alan energiatehokkuussopimuksesta  
(sopimuskohta 6 Liittyjän toimenpiteet ja velvoitteet).

<http://www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/wp-content/uploads/Kunta-ala.pdf>

## Tavoitteiden saavuttamiseksi liittyjä sitoutuu:

- Toiminnan organisointiin ja suunnitteluun
- Energiatehokkuuden huomioon ottamiseen suunnittelussa ja hankinnoissa
- Energiankäytön tehostamismahdollisuuksien selvittämiseen
- Kustannustehokkaiden energiankäytön tehostamistoimenpiteiden toteuttamiseen
- Energiankäytön seurantaan ja sen hyödyntämiseen suunnitelmallisesti
- Henkilökunnan koulutukseen ja energiatehokkuusasioiden viestintään
- Alueellisen yhteistyön ja koordinaation edistämiseen
- Vuosittaiseen sopimuksen edellyttämään raportointiin



# Sopimuksen käytännön toteutus kunnassa

| Liittyjän velvoitteet  | Toteutustapa   |
|--|--|
| Toiminnan organisointi   | Energiatehokkuusryhmä, energiaryhmä, ilmastoryhmä, kestävän kehityksen ryhmä   |
| Suunnittelu (toimintasuunnitelma)  | Systemaattinen toiminta sopimuskauden mittaisena toimintasuunnitelmana; erillisenä dokumenttina tai linkitettyinä kunnan muuan energia- ja ilmastotoimintaan |
| Energiatehokkuuden huomioon ottaminen suunnittelussa ja hankinnoissa                         | Suositus hyödyntää TEMin ohjetta energiatehokkuuden huomioimisessa; käytännön työhön tukea ja apua Motivalta.  |
| Energiatehokkuuden huomioon ottaminen uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun ohjauksessa | Esimerkiksi uudisrakentamisessa koko elinkaaren osalta energiatehokkuuden huomioiminen sekä kuntien investoinnit ja rahoitusmallit                           |
| Uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto  | Esimerkiksi Uusiutuvan energian kuntakatselmuksen toteuttaminen; sen pohjalta toimenpiteiden toteuttaminen   |
| Energiakatselmusten ja investointien sekä niissä havaittujen toimenpiteiden toteuttaminen    | Energiakatselmusten toteuttaminen (huomioi korotetun tuen mahdollisuus!), ESCO-mallin hyödyntäminen, investointien osalta energiatehokkuuden huomioiminen    |
| Kulutusseuranta ja sen hyödyntäminen   | Kuntakohtaisesti vaihtelevuutta. Systemaattinen seuranta hyödyntäen toimittajaa tai itse toteutettuna. Osalla ei systemaattista seurantaa.                   |
| Koulutus- ja tiedotustoiminta  | Kuntaorganisaation sisällä henkilöstölle, tilojen käyttäjille, varhais ja peruskasvatuksen kautta oppilaille sekä kuntalaisille. Kunnittain vaihtelua        |
| Vuosittainen raportointi   | Vuosittainen raportointi; raportoivat asiat sovittu sopimukseen liityttäessä.  |

# Esimerkkejä

Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen käytännön toteutus kunnassa

Lisää esimerkkejä

[energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)



**ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET**

## Oulu: Takuu energiansäästöstä kannusti ESCO-hankkeisiin



- Oulun kaupungin energiatehokkuustavoitteista iso osa tulee ESCO-hankkeista. Niissä ulkopuolinen energia-asiantuntija antaa takuun saavutettavista säästöistä.
- [Lue koko juttu >](#)

# Rauman kaupunki: Yhteinen toimintamalli sitouttaa energiansäästöön



- Raumalla kehitettiin hallintorajat ylittävä toimintamalli, jossa koko kaupunginhallinto tekee energiatehokkuusasioissa tiivistä yhteistyötä. Sitouttava ja motivoiva malli saa paljon myönteistä palautetta.
- [Lue koko juttu >](#)

## Kotka: Kovat tavoitteet vaativat laajaa yhteistyötä



- Kotkassa kaupunki ja yritykset tiivistävät yhteistyötä kunnianhimoisten energiansäästö tavoitteiden saavuttamiseksi. Se näkyy muun muassa uuden Kantasataman suunnittelussa.
- [Lue koko juttu >](#)

# Turku: Energiatehokkuuden johtaminen tuo tuloksia



- Turun kunnianhimoinen ilmastotavoite edellyttää entistä järjestelmällisempää otetta kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamisessa. Tätä varten kehitettiin kattava johtamismalli.
- [Lue koko juttu >](#)

# Kuntien yhteistyö energiansäästöasioissa laajenee Hämeessä



- Pirkanmaan mallin mukaan nyt myös Kanta-Hämeen kunnat tiivistävät yhteydenpitoa energiatehokkuuteen liittyvissä asioissa. Vuoropuhelusta hyötyvät kaikki osapuolet.
- [Lue koko juttu >](#)

# Taustat

Energiatehokkuussopimukset 2017-2025



ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET



# Energiatehokkuussopimukset 2017–2025

ELINKEINOELÄMÄ | KUNTA-ALA | KIINTEISTÖALA | ÖLJYLÄMMITYSKIINTEISTÖT

ENERGIANSÄÄSTÖ-  
SOPIMUKSET  
1997–2007

ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET  
2008–2016

ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET  
2017–2025

- Kattava vapaaehtoinen energiatehokkuussopimustoiminta on käynnistynyt Suomessa jo vuonna 1997.
- Sopimustoiminta on tuottanut toivottuja tuloksia.

# Energiatehokkuusdirektiivi asetti velvoitteen



Eri alojen energiatehokkuussopimukset ovat Suomessa ensisijainen keino täyttää EU:n tiukat energiatehokkuusvelvoitteet

[Energiatehokkuusdirektiivi \(2012/27/EU\)](#) ja [sen muutos \(2018/2002\)](#) (EED)

- Sopimustoiminnalla saavutetut säästöt kattavat selvästi yli puolet energiatehokkuusdirektiivin 7 artiklan velvoitekauden 2014–2020 mukaisesta sitovasta kansallisesta energiansäästötavoitteesta
- **Sopimustoiminnan on tavoitteena kattaa yli puolet myös energiatehokkuusdirektiivin 7 artiklan uuden velvoitekauden 2021–2030 mukaisesta sitovasta kansallisesta energiansäästötavoitteesta.**

# Energiatehokkuussopimukset 2017–2025



# Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimijat

**Kunnat**  
Yhdys- ja  
vastuhenkilö

**Kaupungit**  
Yhdys- ja  
vastuhenkilö

**Kuntayhtymät**  
Yhdys- ja  
vastuhenkilö

**Motiva**  
Käytännön toiminta

**Alueellinen energianeuvonta (maakunnittain)**  
Maakunnassa energianeuvonnan toteuttaminen, yhtenä  
kohderyhmänä kunnat

**Energiavirasto**  
Vastuulla toiminnan tehokas organistointi ja valvonta

**Työ- ja elinkeinoministeriö**  
Rahoitus ja yhteistyö

# Lisätietoa

[Energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)

[sopimustulokset.fi](https://sopimustulokset.fi)

[kysy@energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi](mailto:kysy@energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)



ENERGIATEHOKKUUS-  
SOPIMUKSET